

Auca de les Homilies d'Organyà

1. ¿Sabies que dels vells textos que tenim en català, de tots, el més emblemàtic, són els sermons d'Organyà?
2. Són uns fragments literaris d'un manuscrit redactat entre els segles XII i XIII que et deixen bocabadat.
3. Va ser l'any 1904 que el senyor Miret i Sans de l'oblit va rescatar-los empolsinant-se les mans.
4. A la vella rectoria d'Organyà, els va descobrir en llegir les velles lletres d'un quadern de pergamí
5. que havia escrit un copista, canonge d'aquest indret, en temps de Pere el Catòlic, el que va morir a Muret.
6. Són vuit folis, doble cara, d'un preciós document que ens fa entendre com pensava i com parlava la gent.
7. Que demostrin que la llengua catalana, la d'aquí, els més cultes l'escrivien com feien amb el llatí.
8. Són un conjunt d'homilies, pensades per a un sermó, per fer arribar al cor del poble la paraula del Senyor.
9. Es tracta d'uns comentaris d'un estil sobri i auster, d'escenes de l'any litúrgic com encara se sol fer.
10. Segons sembla, el seu origen diu que l'hem d'anar a cercar en una antiga canònica de Provença, nord enllà.
11. En concret, a l'abadia de Sant Ruf, prop d'Avinyó, que és el lloc d'on provindria la primera redacció,
12. que algun clergue va reescriure com la cosa més normal en la llengua que es parlava a l'Organyà medieval.
13. Aquesta primera joia de cert regust estantís bé mereix ser coneguda de cap a cap del país.
14. Per això les Homilies ja compten amb un museu, aquí, a la nostra vila, que si hi veniu el veureu.
15. I amb un col·lectiu dinàmic que som tots els seus amics, disposats a divulgar-les amb mil projectes bonics.
16. Com ara plantar monòlits a llocs que es fan destacar per la història de la llengua com la vila d'Organyà.
17. Prada de Conflent, Andorra, Folgueroles o l'Alguer, Ciutat de Palma o Gandia, i Beniarjó també.
18. Una altra de les propostes, fàcils de realitzar, que proposem de dur a terme on es parla català,
19. és que, atents, els consistoris triïn cada dia més el nom de les Homilies com a nom dels seus carrers.
20. Dels carrers o avingudes, de les places o ravals, d'instituts, biblioteques... Tota mena de locals.
21. I així, d'aquesta manera, deixar ben clar el compromís amb la llengua catalana que és l'ànima del país.
22. I fins ens agradaria fer un gran agermanament amb totes les altres llengües llatines del continent.
23. Per conèixe'ns i tractar-nos entre llengües com germans, ja que el do de la paraula és el tret que ens fa ser humans.
24. Una empresa com aquesta bé mereix un aprovat. Fem-la nostra perquè un dia sigui una realitat.

Joan Vilamala, 2016